

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ПРАВА**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАКОНОДАВСТВО ЩОДО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ»**

**Для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій
денної та заочної форм навчання**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГІРНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ПРАВА**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАКОНОДАВСТВО ЩОДО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ»
Для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій
денної та заочної форм навчання**

Покровськ 2020

УДК 502/504:340](072)

М 54

Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з дисципліни «Законодавство щодо охорони навколишнього середовища та планування територій» для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс] / уклад. В.М. Грудницький. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 41 с.

Методичні рекомендації містять визначення мети курсової роботи, етапи її виконання, порядок підбору нормативних і наукових джерел та інших матеріалів, структуру і зміст курсової роботи, порядок її оформлення, захист і критерії оцінювання. Пропонується рекомендований перелік тем курсової роботи.

Розраховані на студентів денної та заочної форм навчання при написанні курсової роботи з дисципліни «Законодавство щодо охорони навколишнього середовища та планування територій».

Укладач: Грудницький В.М., доцент кафедри історії та права, к.ю.н., доцент.

Рецензент: Ганич О.А., директор інституту післядипломної освіти ДонНТУ, к.ю.н.

Відповідальний за випуск: Дмитрик І.О., завідувач кафедри історії та права, к.і.н.

Затверджено навчально-методичним відділом ДонНТУ,
протокол № 8 від 25.02.2020 р.

Розглянуто на засіданні кафедри історії та права,
протокол № 11 від 24. 02. 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1.. Етапи виконання курсових робіт.....	6
2. Вибір теми курсової роботи і складання плану.....	7
3. Підбір нормативних і наукових джерел та інших матеріалів.....	9
4. Структура і зміст курсової роботи.....	11
5. Оформлення курсової роботи.....	14
6. Рецензування і захист курсової роботи.....	17
7. Критерії оцінювання курсової роботи.....	19
8. Теми курсових робіт.....	24
Перелік рекомендованої літератури.....	25
Додатки	

ВСТУП

Відповідно до Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти України та Положення про організацію навчального процесу в ДонНТУ курсові роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання, а також для напрацювання досвіду роботи з нормативно-правовими актами та науковою літературою.

Курсова робота є самостійним індивідуальним науковим дослідженням студента, котре виконується з певного навчального курсу або окремих його розділів.

Метою написання курсової роботи є:

- поглиблення теоретичних знань, здобутих в процесі вивчення певної навчальної дисципліни;
- формування досвіду самостійної роботи з науковою та іншою юридичною літературою, статистичними даними та матеріалами правозастосовчої практики;
- напрацювання досвіду самостійного аналізу положень нормативно-правових актів, виявлення прогалин, колізій та інших проблем законодавства;
- оволодіння навичками порівняльного аналізу законодавства різних країн, положень різних правових інститутів, різноманітних теорій та наукових позицій в доктрині.

1. Етапи виконання курсових робіт

Виконання курсової роботи включає такі етапи:

- ☒ вибір теми;
- ☒ ознайомлення з теоретичними і практичними проблемами, які повинні бути висвітлені в роботі;
- ☒ підбір нормативно-правових та наукових літературних джерел, фактичного матеріалу;
- ☒ складання проекту плану курсової роботи;
- ☒ узгодження плану курсової роботи з науковим керівником;
- ☒ написання та оформлення курсової роботи;
- ☒ передача роботи науковому керівнику для перевірки (для студентів заочної форми навчання - здача роботи на кафедру для перевірки та рецензування);
- ☒ доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень наукового керівника;
- ☒ попереднє оцінювання курсової роботи науковим керівником та складання висновку по роботі;
- ☒ усний захист курсової роботи студентом в комісії кафедри.

Кожен студент зобов'язаний зареєструвати обрану тему курсової роботи на кафедрі, яка призначає для кожного студента наукового керівника з числа викладачів.

Тематика курсових робіт доводиться до відома студентів на початку семестру.

Графік подання і захисту студентами курсових робіт розробляє і оголошує кафедра.

На кафедрі організовуються консультації для студентів з питань методики написання курсових робіт, порядку подання до захисту, процедури захисту тощо.

Студенти з'являються на індивідуальні консультації до наукового керівника самостійно з власної ініціативи, або за викликом з кафедри.

2. Вибір теми курсової роботи і складання плану

Вибір теми є першим етапом виконання курсової роботи. Студентам надається право вибрати одну з тем, що запропоновані кафедрою з дисципліни, з якої виконується курсова робота.

Орієнтовна тематика курсових робіт розробляється кафедрою та щороку оновлюється. Кафедра рекомендує теми курсових робіт з урахуванням наукових проблем, які вирішує кафедра та котрі є актуальними для сучасного стану розвитку науки в Україні.

Тематику курсових робіт із зазначених дисциплін складають відповідні кафедри згідно з навчальними планами цих дисциплін. У тематиці курсових робіт обов'язково відображаються питання історії науки (законодавства) і роль сучасних, в тому числі вітчизняних, вчень у розвитку даної галузі науки. За погодженням з кафедрою студент може підготувати курсову роботу за темою, що обрана ним самостійно, якщо вона узгоджується з предметом відповідної навчальної дисципліни.

Тема курсової роботи повинна бути актуальною для відповідної галузі науки, мати практичне значення. При виборі теми рекомендується враховувати власні наукові інтереси, професійну орієнтацію на певний напрям діяльності, наявність достатньої кількості літературних джерел тощо.

Для закріплення теми студент подає заяву на ім'я завідувача кафедри за встановленим зразком (Додаток 1) з проханням затвердити тему курсової роботи та призначити наукового керівника.

Студенти обирають теми курсових робіт і подають заяву на кафедру протягом 15 днів з моменту оголошення тематики. Кафедра затверджує для кожного студента тему курсових робіт та наукового керівника. Список студентів із зазначенням тем і наукових керівників курсових робіт доводиться до загального відома. Якщо студент у визначені терміни не подав заяву про затвердження йому теми курсової роботи, то кафедра самостійно визначає тему, від якої студент не вправі відступити.

Після затвердження на кафедрі теми курсової роботи студент протягом двох тижнів повинен скласти розгорнутий план курсової роботи, який має охоплювати

вузлові питання теми. Формулювання назв розділів та підрозділів має бути чітким, логічним та послідовними. План має включати вступ, 3 розділи (як виняток - 4), які діляться на підрозділи, висновки, список використаних джерел (див. додаток 2). Не рекомендується переобтяжувати план великою кількістю підрозділів (не більше 3-4 до кожного розділу). Студенти денної та заочної форм навчання обов'язково узгоджують план курсової роботи з науковим керівником.

В процесі комплексного опрацювання зібраних матеріалів попередній план курсової роботи може коригуватися за погодженням з науковим керівником.

3. Підбір нормативних і наукових джерел та інших матеріалів

Нормативний матеріал, наукову, навчальну та іншу спеціальну літературу за темою курсової роботи студент підбирає самостійно. Консультації з питань бібліографії можна отримати у наукового керівника, в навчально-методичному кабінеті факультету або у відділі інформаційно-технічного забезпечення ДонНТУ.

Підбір нормативно-правового матеріалу має охоплювати акти законодавчого та підзаконного характеру та інші джерела, зокрема, міжнародно-правові акти тощо. Перелік використаних нормативних джерел має включати Конституцію України, кодекси (якщо такі діють у відповідній сфері), закони України, відповідні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів державної влади. Всі нормативно-правові акти використовуються у чинному стані. Застарілі норми чи акти можуть використовуватися у курсовій роботі тільки в порівняльному плані та при описанні історії розвитку проблеми. Робота, котра ґрунтується на положеннях нечинних (застарілих) нормативно-правових актах не може бути допущена до захисту і одержати позитивну оцінку.

Матеріали правозастосовчої практики (аналіз судових рішень, узагальнення судової практики чи практики інших органів тощо) студенти підбирають в архівах (у тому числі електронних) відповідних органів та організацій (з обов'язковим зазначенням джерел), або використовують опубліковані дані з періодичних фахових та інших видань. Рекомендується використовувати матеріали правозастосовчої практики, що публікуються у відповідних розділах таких видань, як журнали: Актуальні проблеми державного управління, Юридичний науковий електронний журнал, Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції, Право і суспільство, Форум права, Право та державне управління, Порівняльно-аналітичне право, Державне управління та місцеве самоврядування, Економіка та держава, Право України, Юридична Україна, Підприємництво, господарство і право, Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право», Науковий вісник публічного та приватного права, Вісник Конституційного Суду України, Вісник Верховного Суду України, Вісник Вищого господарського суду України, Збірник

рішень Верховного суду України, Збірник рішень Вищого господарського суду України; газети: Юридическая практика, Юридичний вісник України та ін.

Обов'язковим є використання наукової літератури: монографій та наукових праць, що публікуються в періодичних фахових виданнях. Рекомендується використовувати наукові праці, що опубліковані у згаданих вище журналах, а також у збірниках наукових праць: «Правова держава», «Держава і право» (збірники Інституту держави і права ім. В.М.Корецького), наукові вісники (серії економічної, юридичної та державного управління) економічних та юридичних факультетів та вузів України тощо.

У роботі обов'язково мають бути використані наукові праці останніх 2-3 років видання. Більш ранні роботи також можуть використовуватися в історичному, порівняльному плані або якщо вони містять положення, що є істотними для розкриття даної теми курсової роботи.

4. Структура і зміст курсової роботи

Курсова робота повинна мати чітку й логічну структуру: вступ (2 - 3 стор.), основна частина – 3 (4) розділи (20 - 25 стор.) та висновки (2 - 3 стор.).

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, ступінь її вивчення, визначаються питання, які вимагають вирішення. Актуальність теми передбачає обґрунтування її дослідження з точки зору потреб науки (теорії), практики, законодавства. Слід вказати хто із вчених досліджував обрану тему. Вказуються також мета, завдання і об'єкт, предмет і методологічна основа дослідження, характеризуються джерела одержання інформації.

Слід пам'ятати, що об'єктом дослідження є предметне поле дослідження, частина об'єктивної реальності, що вивчається. Предмет дослідження – це те, що безпосередньо буде досліджено у роботі. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт. Наприклад, для теми «Формування та реалізація антикорупційної політики» об'єктом може бути антикорупційна політика України, а предметом – власне особливості її формування і реалізації.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Мета передбачає те, що слід зробити у ході дослідження. Конкретизація мети дослідження відбувається шляхом окреслення конкретних завдань (від 5 до 10). Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними джерелами та літературою з теми курсової роботи.

Слід звернути увагу, що методи наукового дослідження вказуються не шляхом їх простого перерахування у вступі курсової роботи, а обов'язковим є демонстрація їх застосування. Наприклад, з допомогою статистичного методу було відстежено динаміку правопорушень у вигляді зловживання владою або службовим становищем; порівняльно-правовий та історичний методи використані при дослідженні зарубіжного і вітчизняного досвіду регулювання концентраційних процесів в економіці, аналізі державного контролю за концентрацією господарюючих суб'єктів.

Основна частина курсової роботи передбачає глибоке й всебічне розкриття самого

предмета дослідження. Вона висвітлюється згідно із затвердженим планом (1-3 розділи та їх підрозділи).

У першому розділі бажано розкрити теоретичні, методологічні та історичні положення з обраної теми дослідження; критично розглянути й проаналізувати різні точки зору; висловити своє ставлення до дискусійних питань, дати характеристику об'єкту дослідження; підійти до постановки основних проблемних питань.

Наступні розділи передбачають глибокий аналіз правових норм їх проектів, конкретних фактичних матеріалів, обґрунтування позитивних і негативних тенденцій розвитку з обраної проблеми дослідження, відповідних інститутів держави, права тощо, шляхів вирішення наявних проблем.

У висновках підводяться підсумки дослідження, робляться теоретичні узагальнення; викладаються практичні рекомендації щодо розвитку певного правового (державного) інституту, вдосконалення законодавства, юридичної практики, організації діяльності державного службовця та державної служби в цілому тощо.

Додатки оформлюються у разі необхідності для того, щоб не перевантажувати основний текст курсової роботи великою кількістю ілюстративного матеріалу. Це можуть бути таблиці, варіанти різноманітних нормативних документів, пропозицій до законодавства, у т.ч. до локальних нормативно-правових актів, приклади рішень судів та адміністративних органів, приклади договорів та інших документів. Обсяг додатків не обмежується.

Робота виконується українською або російською мовою, у науковому стилі. Не слід використовувати публіцистичних чи побутових термінів, спрощених чи не прийнятих у науці висловів.

Слід також уникати в роботі зарозумілих висловів, викладати свої думки чітко, якісно, логічно, поступово, не припускаючись повторів і помилок, уважно стежити за тим, щоб у роботі не було суперечностей між окремими її положеннями.

Економічні, юридичні та інші терміни і категорії мають бути застосовані коректно, відповідно до їх нормативного чи іншого загальноприйнятого значення.

Власна позиція автора у кожному випадку має бути належно аргументована.

Наукові джерела слід використовувати творчо. Запозичення чужих думок без

посилання на автора і просте переписування не дозволяється.

Думки науковців та інших фахівців рекомендується відображати шляхом переказу думки. Пряме цитування в роботі чужих думок у великій кількості є недоцільним. Не допускається пряме цитування з іномовних джерел. Поряд з чужою думкою слід навести власну позицію стосовно конкретного питання з відповідною аргументацією.

Найбільш важливі висновки та пропозиції автора належить відобразити у висновках.

5. Оформлення курсової роботи

Загальний обсяг курсової роботи становить 30-35 стандартних сторінок машинописного або комп'ютерного тексту, або 35-40 сторінок рукописного тексту, не враховуючи списку літератури і додатків.

При оформленні курсової, необхідно дотримуватись встановлених вимог. Робота має бути надрукована за допомогою загальноприйнятих технічних засобів (друкарська машинна або комп'ютер) на одному боці білого аркушу паперу формату А4 (297x210 мм.). Для студентів заочної форми навчання допускається виконання курсової роботи рукописним способом за умови чіткого розбірливого почерку з використанням чорнила синього або чорного кольору. Машинописний текст оформляється шрифтом Times New Roman №14, з інтервалом 1,5 (до 30 рядків на сторінці).

Кожна сторінка тексту (друкованого чи рукописного) обмежується полями: ліве — 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Відстань між заголовком і текстом має бути 15-20 мм. Кожний розділ курсової роботи слід починати з нової сторінки. Заголовки розділів друкуються симетрично, прописними літерами; заголовки підрозділів друкуються з абзацу без переносів. Розділи повинні мати порядкову нумерацію і позначатися арабськими цифрами з крапкою в кінці (1.; 2.; 3.); нумерація підрозділів має включати вказівку на розділ (1.1.; 1.2.; 2.1.; 2.2...).

Нумерація сторінок у роботі проставляється наскрізна, включаючи список літератури та додатки, і починається з титульного листа, на якому номер не вказується. Нумери сторінок зазначаються у правому верхньому кутку.

Додатки оформляють як продовження курсової роботи після списку літератури. Кожний додаток слід починати з нової сторінки, у правому верхньому кутку зазначати слово «Додаток». Якщо в роботі більше одного додатку, їх нумерують послідовно арабськими цифрами (без знака “№”). Кожен додаток повинен мати заголовок.

Кожна таблиця супроводжується порядковим номером. На всі цитати, таблиці, схеми, малюнки, графіки тощо в тексті мають бути посилання.

У роботі розміщують послідовно: титульний лист за встановленою формою

(Додаток 3); зміст (де слід вказати початкову сторінку кожного розділу), який повинен обов'язково відповідати заголовкам, що зазначені в роботі; вступ, розділи роботи, висновки, список використаних джерел, додатки.

На останній сторінці курсової роботи студент ставить свій підпис і дату її виконання. В кінці роботи підшивається сторінка для висновку по роботі (додаток № 4).

До списку використаних джерел включаються лише ті літературні та інші джерела, які були студентом використані під час виконання курсової роботи, і на які є посилання в тексті роботи. Це можуть бути нормативно-правові акти різної юридичної сили, наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана українською, російською або іншими мовами, статті у наукових та загальних журналах, газетах, інструктивні матеріали підприємств, установ, організацій та ін.

Список використаних джерел подається відповідно до загальних вимог та правил, наведених у ДСТУ 3582-97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТ 7.12.-93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила».

Оформлення літератури повинно проводитися на основі вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Зразки оформлення окремих видів літературних джерел за названим стандартом наведено у додатку № 5. Можна навести зразки оформлення окремих нормативно-правових актів – кодексів, законів, підзаконних актів:

1. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 436—IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 25.01.2020).
2. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 20.01.2020).

Як виняток, можуть застосовуватися вимоги попереднього державного

стандарту. Приклад оформлення навчальної літератури за цим державним стандартом наведено у Переліку джерел рекомендованої навчальної літератури. При описі нормативно-правових актів обов'язково повинно робитися посилання на офіційне джерело їх опублікування.

Оформлення літератури не за державними стандартами або з невірним застосуванням державних стандартів не припускається.

Перелік використаних джерел подається в порядку згадування у тексті курсової роботи або за алфавітом.

У посиланнях на наукові статті, що опубліковані у збірниках наукових праць, періодичних виданнях тощо обов'язково зазначається прізвище автора та назва праці, назва видання, рік, номер випуску, сторінки, на яких розміщено дану працю.

Список використаних джерел вміщує перелік нормативно-правових актів, правозастосовчої практики та наукових літературних джерел, що були використані при підготовці та написанні роботи.

Використання нечинних нормативно-правових актів у роботі допускається виключно у порівняльному плані з відміткою про припинення їх чинності у тексті роботи та списку використаних джерел.

6. Рецензування і захист курсової роботи

Курсові роботи студентів денної та заочної форм навчання перевіряються науковими керівниками. Роботи студентів заочної форми навчання передаються кафедрою для перевірки рецензентами. За результатами перевірки викладач складає письмовий висновок по роботі, в якому зазначаються позитивні сторони й недоліки роботи. Зокрема оцінюються:

- ступінь розкриття теми (повно чи неповно); вихід за межі предмету теми (тема курсової роботи передбачає розкриття одних питань, а фактично розкриваються інші);
- системність викладення матеріалу;
- уміння студента аналізувати матеріал, виділяти головне, логічно мислити, робити висновки і аргументувати їх;
- вдалість поєднання теорії з матеріалами юридичної практики;
- методика використання матеріалів з літературних джерел;
- дотримання методичних рекомендацій щодо оформлення роботи тощо.

При позитивній оцінці робота допускається до захисту. Якщо робота написана з порушенням вимог, її повертають студентові для доопрацювання. До такої роботи обов'язково додається висновок із зазначенням цих недоліків.

У висновку по курсовій роботі визначається відповідність курсової роботи встановленим вимогам та рекомендована оцінка.

У встановлений кафедрою термін курсова робота разом із висновком подається на кафедру.

Дату й час усного захисту курсової роботи визначає кафедра. Захист відбувається на засіданні комісії кафедри. Під час захисту роботи студент повинен розкрити актуальність, основні положення теми, виявити ґрунтовні знання теоретичних і практичних аспектів проблеми, знання новітньої літератури з предмету дослідження, вміння обґрунтувати свої думки та пропозиції, а також відповісти на поставлені запитання.

У разі, якщо курсова робота виконана і здана студентом на кафедру, однак він не

з'явився на усний захист, попереднє оцінювання курсової роботи не враховується і підсумкова оцінка за таку роботу виставляється "0" балів.

За результатами захисту курсової роботи студент одержує остаточну оцінку за стобальною шкалою відповідно до наведених нижче критеріїв.

Стобальна система переводиться в традиційну чотирибальну систему та систему оцінювання знань за ECTS за встановленою шкалою. Усі дані щодо підсумкової оцінки за курсову роботу відображаються в екзаменаційній відомості; оцінка за чотирибальною шкалою заноситься до залікової книжки студента.

7. Критерії оцінювання курсової роботи

Підсумкова оцінка за курсову роботу виставляється в межах 100-бальної системи за наведеними нижче критеріями.

Чіткість визначення мети і завдань роботи	
Мета і завдання визначені чітко, коректно, згідно з предметом дослідження	5
Мета і завдання в роботі не визначені, або сформульовані не чітко, або не зовсім вірно, або не узгоджені з предметом дослідження	0
Дотримання вимог щодо структури роботи	
Структура курсової роботи є логічною, науково обґрунтованою, дозволяє повністю висвітлити тему, відповідає рекомендаціям (містить 3-4 розділи)	5
Структура у загальному відповідає вимогам, однак несуттєво виходить за межі предмета дослідження або не охоплює всіх основних питань	0
Рівень аналізу нормативно-правового матеріалу	
У роботі використано та докладно проаналізовано положення всіх основних чинних нормативно-правових актів щодо предмета дослідження; за наявності законопроектів – розглянуто їх основні положення; аналіз нормативних джерел здійснено на належному теоретичному рівні	10
У роботі використано та проаналізовано положення основних чинних нормативно-правових актів, проте <ul style="list-style-type: none"> – не розглянуто окремих спеціальних актів, що стосуються предмета дослідження та/або – аналіз положень нормативно-правових актів має дещо поверховий характер, та/або – не використано проектів законодавчих актів щодо предмета дослідження, які є загальнодоступними 	5
У роботі <ul style="list-style-type: none"> – не використано основних нормативно-правових актів щодо предмета дослідження, або – аналіз положень нормативно-правових актів не носить наукового характеру, або – аналіз нормативних джерел не має послідовного логічного характеру, викладений безсистемно, або – зміст роботи свідчить про відсутність у студента уміння та 	0

навичок аналізувати нормативний матеріал	
Використання та аналіз наукової літератури щодо предмета дослідження	
У роботі використано досягнення класичної та обов'язково сучасної юридичної думки (останні 2–3 роки видання) розглядаються різні підходи, теорії, концепції тощо, наводиться їх аналіз, порівняння з коректним посиланням на джерела	10
У роботі використано наукові джерела, однак обмежено, або ж не використано основних загальновідомих праць, або не використано наукових праць вітчизняних фахівців, або їх аналіз є поверховим	5
У роботі не використано наукових праць, або вони не стосуються предмета дослідження, або відсутні праці останніх 2 – 3-х років, або вони використані у змісті без посилань на авторів (джерела)	0
Наявність аналізу матеріалів юридичної практики за темою роботи	
У курсовій роботі розглядаються практичні питання, аналізуються узагальнення (або приклади) судової або іншої правозастосовчої практики; прогнозуються тенденції розвитку юридичної практики та її вплив на розвиток законодавства, державно-правового інституту тощо	10
У роботі розглядаються окремі випадки з судової (іншої юридичної) практики, однак це не має системного характеру, або аналіз практики є поверховим, не має наукового характеру, чи відсутній взагалі	5
У роботі не розглядаються матеріали юридичної практики, або вони наводяться недоречно, або не стосуються предмета дослідження	0
Ступінь розкриття теми	
У роботі висвітлено всі, а також безпосередньо пов'язані з ними спеціальні питання теми; при цьому зачіпаються проблемні питання законодавства, держави, її інститутів, юридичної науки і практики, проводиться їх аналіз та формулюються пропозиції щодо подолання проблем	10
У роботі належно висвітлено тільки основні питання й не зачіпаються конкретні спеціальні проблеми щодо теми дослідження, або предмет дослідження істотно звужено, або за змістом робота виходить за межі предмета дослідження, або аналіз проблемних питань має дещо поверховий характер	5
У роботі не розкрито основних питань щодо теми дослідження, або вона ґрунтується на ненаукових положеннях, або за змістом робота не відповідає структурі (плану)	0
Рівень одержаних результатів, повизна, обґрунтованість, практична цінність висновків і пропозицій	
Результати дослідження і пропозиції чітко сформульовані, належно обґрунтовані, мають науковий характер, практичне значення і є самостійним здобутком студента	10

Робота містить конкретні висновки щодо результатів дослідження, однак вони не завжди належно аргументовані, або є вже відомими положеннями юридичної науки, або не мають особливого теоретичного чи практичного значення; або відсутні пропозиції щодо розвитку відповідних державно-правових інститутів, норм законодавства тощо	5
В роботі відсутні висновки як результати дослідження, або вони є неконкретними, чи ненауковими, або не ґрунтуються на положеннях роботи (не впливають з її змісту)	0
Якість оформлення роботи	
Оформлення всіх частин курсової роботи повністю відповідає встановленим вимогам (у т.ч., зокрема, оформлення посилань на джерела та списку літератури є коректними); текст роботи належно вичитано, викладено логічно та грамотно і стилістично правильно	10
Оформлення курсової роботи у загальному відповідає вимогам, проте при цьому зустрічаються помилки чи некоректності	5
Оформлення курсової роботи дозволяє прийняти її до захисту, проте мають місце граматичні чи стилістичні помилки, або допущено некоректності в оформленні посилань на джерела чи списку джерел, котрі мають більш системний характер	0
Дотримання календарного плану (регламенту) виконання роботи	
На всіх етапах виконання курсової роботи студент виконував завдання відповідно до оголошеного регламенту, погоджено з науковим керівником (для студентів денної та вечірньої форм навчання); робота вчасно подана на кафедру у завершеному, готовому до захисту вигляді	10
Робота завершена і подана на кафедру у визначені терміни, однак в процесі її виконання студент допускав певні відхилення від регламенту або не завжди погоджував свої дії з науковим керівником (діє для студентів денної та вечірньої форм навчання)	5
Курсова робота подана на кафедру з істотними порушеннями календарного плану	0
Рівень знань щодо предмета дослідження та змісту курсової роботи, виявлений студентом під час її усного захисту	
Студент в процесі усного захисту дає правильні відповіді на всі запитання, виявляє високий рівень знань щодо теми курсової роботи та суміжних положень відповідної навчальної дисципліни, добре орієнтується у змісті своєї роботи, упевнено викладає її основні положення, висновки, правильно аргументує власну позицію	20
Студент під час захисту виявляє належних рівень знань щодо теми курсової роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї курсової роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її	15

формулює	
Студент під час захисту виявив належний рівень знань щодо теми курсової роботи та її змісту, відповіді на поставлені запитання дає, переважно, правильно, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно обґрунтовує свою позицію чи інші положення роботи	10
Під час усного захисту курсової роботи студент допускає істотні помилки у відповідях, не зовсім добре орієнтується за змістом роботи	5
Під час усного захисту студент неспроможний аргументувати положення роботи, погано знає її зміст, дає неправильні відповіді або не в змозі відповісти на поставлені запитання	0

У разі неявки студента на усний захист попереднє оцінювання курсової роботи не враховується і підсумкова оцінка за таку роботу виставляється "0" балів.

Курсова робота допускається до захисту за умови, що її попередня (до усного захисту) оцінка за висновками рецензента чи наукового керівника становить не менше 30 балів. Максимальна попередня оцінка роботи (до усного захисту) може становити не більше 60 балів.

Курсова робота ні за яких умов не допускається до захисту і оцінюється незадовільно, якщо:

- положення роботи сформульовані на основі нечинних нормативно-правових джерел;
- зміст роботи не відповідає її темі;
- структура роботи не відповідає встановленим вимогам (містить менше 2-х або більше 4-х розділів);
- відсутня хоча б одна з обов'язкових складових частин роботи (у т.ч. вступ, висновки, список використаних джерел);
- наявні істотні порушення вимог щодо оформлення;
- попередня оцінка роботи становить менше 30 балів.

Оцінка за виконання курсової роботи за шкалами ECTS і національною виставляється на підставі сумарної кількості балів, які набрав студент відповідно до таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS».

Приклад розподілу балів, які отримують студенти за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 20	до 20	Не менш 60	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8. Теми курсових робіт

1. Теоретико-правова характеристика права громадян на екологічну безпеку.
2. Юридична природа економіко-правового механізму в галузі екології.
3. Правова характеристика права людини на ядерну безпеку.
4. Забезпечення екологічної безпеки на міжнародному та національному рівнях.
5. Правовий режим виключної (морської) економічної зони України.
6. Правове регулювання використання та охорони земель.
7. Екологічний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища.
8. Правове регулювання екологічного аудиту в Україні.
9. Право людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.
10. Право громадян на вільний доступ до екологічної інформації.
11. Економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища.
12. Економіко-правові засади регулювання природокористування.
13. Правове забезпечення екологічної безпеки в енергетичній сфері.
14. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства.
15. Поняття та особливості права власності на природні ресурси в Україні.
16. Право приватної власності на природні ресурси.
17. Право загального природокористування.
18. Право спеціального природокористування.
19. Організація та регулювання землеустрою в Україні.
20. Правовий режим охорони вод.
21. Види права водокористування. Їх правове забезпечення.
22. Рослинний світ як об'єкт правової охорони та використання.
23. Правове забезпечення відтворення природних рослинних ресурсів в Україні.
24. Правова природа лісокористування в Україні.
25. Організація охорони та захисту лісів в Україні.
26. Право приватної власності на об'єкти тваринного світу України.
27. Правові заходи охорони озонового шару в Україні.
28. Особливості правового режиму водоохоронних зон та водно-болотних угідь як

складових екологічної мережі України.

29. Правові засади формування, збереження та використання екологічної мережі України.

30. Особливості правового режиму біосферних заповідників.

31. Правове регулювання використання та охорони природно-заповідного фонду України.

32. Правовий режим курортних та лікувально-оздоровчих територій.

33. Особливості використання та охорони рекреаційних територій.

34. Відходи як об'єкт правового регулювання.

35. Правове регулювання поводження з небезпечними відходами.

36. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища.

37. Міжнародна співпраця у сфері охорони навколишнього природного середовища.

38. Принципи міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.

39. Міжнародно-правові акти як джерела регулювання охорони природного навколишнього середовища.

40. Відповідальність за правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища: міжнародно-правовий аспект.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ*

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.

2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – С. 144.

* З наведеними та іншими нормативно-правовими актами можна ознайомитися на сайті www.rada.gov.ua та на інших офіційних і неофіційних сайтах.

3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – С. 356.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001р. № 2768-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 46. – С. 2038.
5. Кодекс України про надра : Закон України від 27 липня 1994 року № 132/9 -4ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 36. – С. 340.
6. Податковий кодекс України : Закон України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112.
7. Лісовий кодекс України : Закон України від 21 січня 1994 року № 3852–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 17. – С. 99.
8. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – С.131.
9. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 року №1264-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 41. – С. 546.
10. Про екологічну мережу України : Закон України від 24 червня 2004 року 1864-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 45. – С. 502.
11. Про природно–заповідний фонд України : Закон України від 16 червня 1992 року № 2456-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 34. – С. 502.
12. Про оренду землі : Закон України від 06 жовтня 1998 року № 161-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46-47. – С. 280.
13. Про захист конституційних прав громадян на землю : Закон України від 20 січня 2005 року № 2375-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 10. – С. 194.
14. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.
15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.

16. Про оцінку земель : Закон України від 11 грудня 2003 року № 1378-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – С. 229.
17. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв) : Закон України від 05 червня 2003 року № 899-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – С. 314.
18. Про особисте селянське господарство : Закон України від 15 травня 2003 року № 742-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – С. 232.
19. Про фермерське господарство : Закон України від 19 червня 2003 року № 973-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – С. 1430.
20. Про меліорацію земель : Закон України від 14 січня 2000 року № 1389-XIV // Офіційний вісник України. – 2000. – № 6. – С. 2000.
21. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19 червня 2003 року № 963-IV// Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – С. 1432.
22. Про охорону земель : Закон України від 19 червня 2003 року № 962-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – С. 1431.
23. Про землеустрій : Закон України від 22 травня 2003 року № 858-IV // Офіційний вісник України . – 2003. – № 25. – С. 1178.
24. Про державний земельний кадастр : Закон України від 07 липня 2011 року № 3613-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 60. – С. 2405.
25. Про іпотеку : Закон України від 05 червня 2003 року № 898I-V // Офіційний вісник України. – 2003. – № 28. – С. 1362.
26. Про розмежування земель державної і комунальної власності : Закон України від 05 лютого 2004 року № 1457-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 28. – Ч.1. – С. 1849.
27. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень : Закон України від 01 липня 2004 року № 1952I-V // Офіційний вісник України. – 2004. – № 30. – С. 1993.

28. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 34. – С. 343.
29. Про благоустрій населених пунктів : Закон України від 06 вересня 2005 року № 2807I-V // Офіційний вісник України. – 2005. – № 40. – С. 2528.
30. Про основи містобудування : Закон України від 16 листопада 1992 року № 2781-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 52. – С. 683.
31. Про Генеральну схему планування території України : Закон України від 07 лютого 2002 року № 3059-III // Офіційний вісник України. – 2002. – № 10. – С. 466.
32. Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб : Закон України від 17 листопада 2009 року N 1559-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 1. – С. 2.
33. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку : Закон України від 29 листопада 2001 року 2866I-II // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 10. – С. 78.
34. Про курорти : Закон України від 05 жовтня 2000 року № 1908-III // Офіційний вісник України. – 2000. – № 44. – С. 1884.
35. Про захист конституційних прав на землю : Закон України від 20 січня 2005 року №2375-IV // Офіційний вісник України. – 2005. – № 4. – С. 195.
36. Про мораторій на зміну цільового призначення окремих земельних ділянок рекреаційного призначення в містах та інших населених пунктах : Закон України від 17 березня 2011 року №3159-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 28. – С. 1153.
37. Положення про Державне агентство земельних ресурсів : Указ Президента України від 08.04.2011р. № 445 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 11. – С. 609.

38. Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України :
Указ Президента України від 13.04.2011р. № 452/2011 // Офіційний вісник
України. – 2011. – № 11. – С. 615.
39. Про затвердження Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої
забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення
природоохоронного законодавства : Наказ Міністерства охорони
навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від
27.10.1997р. № 171 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 18. – С. 110.
40. Порядок обмеження, тимчасової заборони (зупинення) чи припинення
діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів у разі порушення ними
законодавства про охорону навколишнього природного середовища :
Постанова Верховної Ради України від 29.10.1992р. за № 2751Х–ІІ //
Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 46. – С. 637 .
41. Питання видачі державних актів на право власності на земельну ділянку :
Постанова Кабінету Міністрів України від 27.05.2009р. №744 // Офіційний
вісник України. – 2009. – № 56. – С. 1958.
42. Про додаткові заходи щодо безоплатних оформлення та видачі громадянам
України державних актів на право власності на земельні ділянки : Постанова
Кабінету Міністрів України від 21.10.2009р № 1112 // Офіційний вісник
України. – 2009. – № 82. – С. 2770.
43. Про затвердження Порядку зміни цільового призначення земель, які
перебувають у власності громадян або юридичних осіб : Постанова Кабінету
Міністрів України від 11.04.2002р. за № 502 // Офіційний вісник України. –
2002. – № 15. – С. 818.
44. Про затвердження порядку користування землями водного фонду :
Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.1996р. за № 502 // Зібрання
постанов Уряду України. – 1996. – № 11. – С. 326.
45. Порядок погодження і видачі дозволів на спеціальне водокористування :
Постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002р. за № 321 // Офіційний
вісник України. – 2002. – № 12.– С. 590.

46. Порядок видачі дозволів на проведення робіт на землях водного фонду : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2005р. за № 557 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 28. – С. 1631.
47. Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2007р. за № 733 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 37. – С. 1483.
48. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2007р. за № 761 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 39 . – С. 1550.
49. Про затвердження Правила відтворення лісів : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2007 р. за № 303 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 16. – С. 589.
50. Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.1993р. за № 284 із змінами і доповненнями від 14.01.2000р. за № 21-2004-п // Зібрання постанов Уряду України. – 1993. – № 10. – С. 193.
51. Про розміри і Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.11.1997р. (з наступними змінами та доповненнями) за № 1279 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 47. – С. 40–45.
52. Про затвердження Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства : Наказ Мінекобезпеки від 27.10.1997р. за № 171 у н / редакції від 04.04.2007р. за № 149 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 31. – С. 1265.
53. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного заняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу : Постанова Кабінету Міністрів

України від 25.07.2007р. за № 963 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 55. – С. 2221.

Завідувачу кафедри історії та права
к.і.н., доц. Дмитрик І.В.
студента 1 курсу (гр. ГКЗм)
денної форми навчання
Прізвище Ім'я По-батькові

З а я в а

Прошу затвердити мені тему курсової роботи з дисципліни «Законодавство щодо захисту навколишнього середовища та планування територій» «Правове регулювання землеустрою» (№ теми за переліком – ____).

Дата

Підпис студента

Прізвище І.П.

Додаток 2

З Р А З О К

Зразок оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

Вступ.....	с.3
Розділ 1. Організація акціонерного товариства.....	с.6
1.1.Принципи і порядок утворення акціонерного товариства.....	с.6
1.2.Типи акціонерних товариств	с.9
1.3.Державна реєстрація акціонерного товариства.....	с.13
Розділ 2. Формування статутного капіталу та цінні папери акціонерного товариства.....	с.19
2.1. Статутний капітал акціонерного товариства.....	с.19
2.2. Акції та облігації акціонерного товариства.....	с.24
2.3. Звітність в акціонерному товариства.....	с.28
Розділ 3. Контроль за фінансово-господарською діяльністю акціонерного товариства.....	с.33
3.1. Управління акціонерним товариством.....	с.33
3.2. Реорганізація акціонерного товариства.....	с.36
3.3. Ліквідація акціонерного товариства.....	с.40
Висновки.....	с.44
Список використаних джерел.....	с.46
Додатки.....	с.48

З Р А З О К

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра історії та права**

**Курсова робота
з дисципліни «Законодавство щодо охорони навколишнього середовища та
планування територій»
на тему: «Правове регулювання землеустрою»**

Виконав:
студент 3 курсу, групи ГКЗ-16
гірничого факультету
денної форми навчання
Гарбуз О.Ф.

Науковий керівник:
Грудницький В.М., к.ю.н.,
доцент кафедри ІтаП

ВИСНОВОК по курсовій роботі

студента (студентки) _____

з дисципліни: _____

за темою: _____

Основні дані про курсову роботу:

Відповідність структури роботи предмету
дослідження _____Ступінь розкриття
теми _____Ступінь опрацювання нормативно-правових джерел, навчальної та наукової
літератури _____Позитивні досягнення в
роботі: _____Основні зауваження по
роботі: _____

Загальний висновок:

Курсова робота за змістом та оформленням

вказати відповідність встановленим вимогам

Кількість балів за попереднім оцінюванням роботи відповідно до встановлених
критеріїв (зміст, оформлення тощо) _____

за 100-бальною шкалою, не більше 80 балів (до усного захисту)

Кількість балів, одержаних за усний захист роботи _____

(до 20 балів)

Підсумкова оцінка за роботу _____

за 100-бальною шкалою/ традиційною /та шкалою ECTS

_____ посада викладача (рецензента, наукового керівника)

_____ підпис

_____ Прізвище І.Б.

_____ посада викладача, котрий проводив усний захист

_____ підпис

_____ Прізвище І.Б.

Приклади оформлення списку літератури
згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила
складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
	Книги
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Украгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.

Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (<i>Ciliophora, Suctorea</i>) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основы фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
	Частина видання
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.

Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
	Електронні ресурси
Книги	<p>Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).</p>
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p>

	<p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i>. 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017).</p> <p>Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i>. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.</p>
Сторінки з веб-сайтів	<p>Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).</p>
	Інші документи
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	<p>Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с.</p> <p>Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 9 листоп.</p> <p>Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. <i>Все про бухгалтерський облік</i>. 2015. № 51. С. 21–42.</p> <p>Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. <i>Вища школа</i>. 2017. № 7. С. 106–107</p>

Стандарти	<p>ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація).</p> <p>СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)</p>
Патенти	<p>Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК A01D 41/02, A01D 41/04, A01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.</p>
Авторські свідоцтва	<p>А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.</p>
Дисертації, автореферати дисертацій	<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с.</p> <p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.</p>
Препринти	<p>Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАКОНОДАВСТВО ЩОДО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ТА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ»
для студентів денної та заочної форм навчання
галузі знань 19 «Архітектура та будівництво»
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» (ГКЗ)

Комп'ютерний набір і верстка: Грудницький Василь Миколайович

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
85300, м. Покровськ, пл.Шибанкова,2